

Depresijas korelācija ar kardiovaskulārās mirstības risku primārajā aprūpē Latvijā

*Rolands Ivanovs, Mārcis Trapencieris¹, Jeļena Vrubļevska,
Raivis Logins, Liene Bērze, Elmārs Rancāns*

Rīgas Stradiņa universitāte, Psihiatrijas un narkoloģijas katedra, Latvija

¹ Latvijas Universitāte, Filozofijas un socioloģijas institūts

Ievads. Kardiovaskulārās slimības (KVS) joprojām ir izplatītākais darba nespējas un mirstības cēlonis gan Latvijā, gan pasaulē. Plaši zināms, ka KVS risku palielina noteikti riska faktori: nemodificējamie ir dzimums, vecums, pārmantojamība, bet modificējamie – arteriāla hipertensija, dislipidēmija, smēķēšana, liekais svars, mazkustīgs dzīvesveids Pēdējos gados ir pierādīts, ka arī depresija un trauksme ir nozīmīgi neatkarīgi un potenciāli modificējami KVS riska faktori. Līdz šim plašākajos Latvijas iedzīvotāju KVS riska faktoru epidemioloģiskos pētījumos depresija un trauksme kā riska faktori netika iekļauti.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Pētījumā tika iesaistītas 24 ģimenes ārstu prakses no dažādiem Latvijas reģioniem. Tika iekļauti visi pilngadīgie pacienti, kas vienas nedēļas garumā apmeklēja primārās aprūpes iestādes. Apskates brīdī pacienti tika aptaujāti, izmantojot sociāldemogrāfisko rādītāju anketu, pacientiem tika veikti arteriālā asinsspiediena un kopējā holesterīna mērījumi. Divu nedēļu laikā pēc apskates psihiatrs telefoniski veica MINI interviju (*The Mini International Neuropsychiatric Interview*). Kardiovaskulārais risks tika novērtēts, izmantojot SCORE (*Systematic Coronary Risk Evaluation*) augsta riska tabulu.

Rezultāti. Iegūto datu analizē tika iekļauti 920 pacienti vecumā no 40 līdz 69 gadiem. Balstoties uz MINI interviju rezultātiem, 9,3% (95% CI 7,5–11,5%) pacientu tika konstatēta depresijas epizode. Sievietēm to novēroja biežāk nekā vīriešiem, atbilstoši 10,4% un 6,8% gadījumu. Vislielākā depresijas prevalence tika konstatēta pacientiem, kuru SCORE rādītāji bija 3–4%. Multifaktoriālās loģistiskās regresijas metode neapstiprināja nozīmīgu depresijas korelāciju ar SCORE rādītājiem.

Secinājumi. Tikai viens no SCORE parametriem (smēķēšanas statuss) nozīmīgi saistījās ar pašreizēju depresijas epizodi. Sistoliskā asinsspiediena un kopējā holesterīna mērījumiem šāda saistība netika apstiprināta. Ņemot vērā to, ka pētījumā iekļautie pacienti plaši lietoja antihipertensīvos un holesterīnu pazeminošos līdzekļus, datu analizē šo medikamentu lietošana ir jāiekļauj kā iespējams SCORE novērtējumu ietekmējošs faktors.

Pētījums tika veikts 2015. gadā Valsts pētījumu programmas BIOMEDICINE ietvaros.